

ИКОНОМИЧЕСКИ ИЗВЕСТИЯ

САДМИЧНО ИЗДАНИЕ НА:

Търговско-Индустриалната Камара и Стоковата Бурса в Варна.

Урежда Редакционен Комитет.

Всичко що се отнася до Икономически Известия се изпраща до Варненската Търговско-Индустриална Камара.

Абонамент { Годишен 100 лв.
Полугодишен 60 .
Чужбина (годишен) . . . 140 .

Обявления { 1 стр. 600 лв. — 1/4 — 300 лв.
1/4 . 180 . — 1/4 — 100 .

Клаузи за арбитраж при търговски сделки между търговци от различни поданства.

С въпроса за уговорката при сключване на търговски договори (сделки) между търговци, поданици на различни държави, че възникналите спорове по сключените между търговците договори ще се предоставят на разрешение от помирителни, избрани от самите контракуващи страни, се е занимавала Генуезката конференция. Но, поради срещнатите трудности и нуждата от обстойно проучване, въпросът е бил предоставен на Икономическия комитет при Обществото на народите.

Този комитет, предприемайки изучавания с цел да издиря пречките, които могат да попречат на общото признаване клаузите за арбитраж, доброволно вписани в търговските договори между поданици на различни държави, и начина за премахването на последните с одобрение на Съвета на Обществото на народите, е назначил специална комисия от експерти-юристи и търговци, за да направят конкретни препоръчвания по въпроса.

Комисията от експертите, след обстойни проучвания, е дала своя доклад до Икономическия комитет при Обществото на народите, от които най-важен е § 16. Този параграф гласи така:

„Ако две страни от различни народности се съгласят да подложат на арбитраж в една дадена страна (държава) спорове, които могат да изникнат между тях, всеки иск, заведен от едната от тези страни, във всяка друга държава, във всяка друга държава, вжн от тази, за която са се съгласили, трябва да бъде отхвърлен от съдилищата на страната, в която този иск е заведен, стига само: а) сжда да бъде убеден, че другата страна е и е била винаги разположена да стори всичко необходимо, щото уговореният арбитраж да стане, и се е винаги съгласявала на този арбитраж и б) същия сжд да бъде убеден, било

чрез удостоверение от сжда на страната, в която са се били съгласили да прибегнат до арбитраж, било по дипломатически път, че законодателството на втората страна признава и санкционира арбитражната клауза“.

При това, комисията от експертите препоръчва, да се направят изменения в законодателството на Франция и другите страни, които не допускат общите арбитражни клаузи (la clause générale d'arbitrage).

Икономическият комитет е одобрил напълно мнението на комисията от експертите и особено техните препоръчвания, щото държавите-членки на Обществото на народите, да премахнат в законодателството всички пречки, които спъват признаването за валидна и пълноправна компромисната клауза.

Съвета от Обществото на народите е взел по въпроса следното решение:

а) Да съобщи на държавите, членки на Обществото на народите, доклада на комисията от експертите.

б) Да препоръча на държавите, членки на Обществото, чиито законодателства или правни обичаи още са противни на арбитражните съглашения между търговци, да дадат подходяще следствие на принципите, изложени в § 16 от доклада от комисията на експертите и да се потрудат да възприемат, в най-кратък срок, мерки, които биха дали най-голямото възможно насърчение за поместването на арбитражните клаузи в търговските договори, както и нужното покровителство на страните в тези съглашения, желаещи и способни да ги приложат“.

Това решение е съобщено и на българското правителство, като му е привлечено вниманието върху § 16 от доклада на комисията от експертите.

У нас помирителния сжд е уреден подробно в чл. чл. 1226 до 1247 от

закона за гражданското съдопроизводство. Помирителни съдилища има и в редица специални закони. Така че, за нас разрешаването на разприте от помирителни не е новост. Но и нашия закон за гражд. съдопроизводство не допуска напълно приложимостта на „общата компромисна клауза“. Изискванията на закона, да се състави помирителен запис, засвидетелствуван по установения ред и главно под страх на недействителност в помирителния запис да бъде показано името, презимето и местожителството на избраните помирителни и предмета на разпрата, са една пречка за това. Причината е, че нашия чл. 1232 е взет от art. 1006 на Code de procédure civile, спрямо който член на френския кодекс се обявяват и експертите. Затова, макар че в другите си постановления нашият закон е доста либерален и му е дадено широко тълкуване от касационния сжд, и в него ще трябва да се направят изменения. Но това е вече въпрос от чисто юридически характер. Важното е, да се разгледа значението на арбитражната клауза от гледището на търговските интереси.

Че това значение е много голямо, нема нужда да се доказва напълно. Достатъчно е, да споменем за неотдавнашното оплакване от наши търговци, за неустояване на постите задължения от страна на германски фирми. Тези оплаквания накарха Варненската търговска камара да прави постъпки пред Вжншното м-во, отдето се правиха постъпки пред германските власти. Но тези постъпки едва ли ще донесат много, защото германците, поради спадането на марката, предпочитат да накарат кредитора си (бил той германец или чужденец) да води дело пред сжда. И понеже германските съдилища се придържат о принципа, че „марката си е марка“, докато се реши спора от сжда, марката е вече толкова спаднала, че кредитора ще получи, след едно дълго време, само една малка част от онова, което му се е дължело, макар

и иначе да бъде същата сума „марки“.

Ето защо, най-сигурното средство е вмъкването при сключването на самия договор на една компромисна клауза, че възникналите по договора спорове ще се разрешат от помирителен съд. В Германия помирителния съд е валиден, като даже се изпълняват и чужди арбитражни решения, стига само да са сторени формите, нужни за валидността на тези решения в Германия.

Така че решението на Икономическия комитет при Обществото на народите, изложено в § 16 на комисията от експертите, е от много голяма важност. Това решение се наложи от изискванията на живота. И международната търговска камара проучи този въпрос и се проектира откриването при нея на един международен помирителен съд в Париж. В полза на такъв арбитражен съд се е изказала и английската търговска камара в Париж, която казва в бюлетина си, че най-важното нещо, което трябва да се направи, е да се намерят начини за уреждането на търговски спорове между фирми или лица от различни народности, без да се прибегва до обикновените съдилища, процедурата на които е особено бавна и трудна. При това, камарата намира, че процедурата и правилата на един международен помирителен съд не са толкова леко нещо, колкото изглеждат на пръв поглед, понеже законодателствата по помирителните съдилища в разните държави се различават значително едни от други.

Изобщо въпроса за уреждането на спорове между търговци от различни поданства се разисква особено оживено в цяла Европа.

Сър Алберт Хобсон, председател на английския национален комитет от международната търговска камара, е написал една обстойна статия в английското списание „The European Commercial“, озаглавена „Международен търговски арбитраж“. В тази си статия сър Алберт Хобсон препоръчва горещо прибегването до помирителни съдилища, и, споменавайки за приложеното по-горе решение на Икономическия комитет при Обществото на народите, намира, че този въпрос е от извънредно голяма важност, понеже се има надежда, че признаването на арбитражните клаузи ще доведе най-после до засилване дейността на арбитражните съдилища.

В тази статия се излага, че вписването на арбитражни клаузи в търговските договори в Англия е станало вече обичай, и е достатъчно

да има такава клауза, за да се изгладят недоразуменията между контрактующите страни доброволно, без даже да прибегват до арбитражи. И в Англия за сега едва един от хиляда от такива контракти са били подложени на помирителен съд. И автора на статията, излагайки неудобствата на обикновените съдилища, цитира думите на Волтера. Аз два пъти бях разоряван: първият път, когато загубих, а вторият път, когато спечелих едно съдебно дело.

Думите на Волтера са напълно прави и за сегашното време. Всеки му са известни недосгатъците и неудобствата на завеждането дело пред съдилищата: загуба на време, на пари и, най-сетне, несигурност в изхода на делото. И ако това е така за дела между поданици от една и съща държава, колко по-големи са трудностите при водене дело в чужбина.

Затова, нека нашите търговци и индустриалци си вземат добра бележка от горното и винаги при контракуване с чужденци предвиждат в самия договор, че недоразуменията по него ще се разрешат от помирители (такова е и препоръчването от Общ. на народите). И ако не винаги може да се разчита на добросъвестно изпълнение на договора и решението на помирители, нека се има предвид, че решението на помирителния съд може да се изпълни и по общия съдопроизводителен ред, чрез издаване на изпълнителен лист.

Ив. Гъбенски,

н-к на бюро за търговия и търговска информация при Министерството на търговията и пр.

НОВА ТУРЦИЯ.

Нейният икономическо политико.

(Кореспонденция от Цариград)

За да се състави една идея за дълбокото преобразование, което турската мисъл претърпе след победата в Анадола, за да се покаже по какъв начин турските вестници действуват върху общественото мнение, за да може да се схване всичкото значение на икономическия фактор, смятам не без интересно да анализирам някои от статиите, появили се в стамбулската преса.

Вестник „Вакът“ в една уводна статия от 8 февруарий под заглавие „Против икономическото робство“ казва:

„В Лондонската конференция през 1921 година, граф Сфорца, виждайки нашите делегати решени да настоят до край за придобиването на

нашата икономическа независимост беше им отправил следните думи:

Ако действувате така, вие ще повдигнете против вас целия свят. Лесно е да се разбере, че вие можете да водите война за териториални въпроси. Но може ли да се води война за икономически клаузи?“

Значението на тези думи беше ясно. Граф Сфорца искаше да каже: „Борете се за териториални въпроси. Ако желаете, разширете вашите владения. Само, колкото се отнася до икономическото владение в тия територии, т. е. за владичеството, на кратко казано, недейте се занимава с него. Това владичество, този суверенитет принадлежи на нас. Ако вие не приемете нашето икономическо превъзходство, вие ще имате всички ни против вас.“

„Да бъдеш господар на страната, но да предложиш плодовете ѝ на чужденци, т. е. да държиш господарите в икономическо робство — ето съдбата, каквато искаха да ни резервират. И те се надеваха, че ние ще приемем подобно решение“.

Вестник „Вакът“, след като забелезва, че Отоманската империя чрез своето схващане на суверенитета, широко оправдало този начин на действие на силите, характеризира по следния начин стремленията на нова Турция:

„Нашият народ през течението на последните години прекара дълбока криза, за последствията от която никой не може да се съмнява. Днес, благодарение на Бога, ние не губим време подир нови териториални владения. Ние смятаме за наше отечество само страните, които образуват едно национално политическо и икономическо единство. Дори ако ни поднесат на златно блюдо чужди територии, ние имаме достатъчно разум и воля да кажем:

„Не. Ние не ги искаме. Нам ни омръзна да бъдем безполезно стражари на чуждите страни. Ние не сме една индустриална страна, за да чувствуваме нуждата да си служим с тях за дебушета. Ние не искаме, освен онова, което образува наше собствено отечество. Но ние желаем да бъдем пълни господари на територии, разграничени и точно определени, които смятаме като наши“.

Турския вестник се сили да обясни как турците разбират сега значението на думата: „Да бъдеш господар у дома си“.

Те би требвало да имат пълна свобода да следват икономическата политика, която им е най-изгодна, без да приемат и най-малкото ограничение в това право.

Чуждите капиталисти, които при

тия условия биха им подали ръка, биха били добре дошли, иначе няма място за тях в Турция.

„Тия, които биха желали в нашите територии да упражнят под каквато и да било форма един монопол, един контрол, един натиск, или едно владичество, те ще срещнат срещу тях цялата нация, готова да поддържа най-ожесточена борба“.

„Да се откажеш от Караагач, да отложиш разрешението на Мосулския въпрос, това са мерки от частен характер. Нашата делегация може да прибегне до тези средства през време на преговорите за мир, но, когато се отнася за нашата икономическа независимост, нито нашата делегация, нито Великото народно събрание, с една дума, никой няма право да се съгласи на каквато и да е отстъпка по този повод. Турския народ, който преди всичко се бори за своето икономическо освобождение, в бъдеще не ще допусне нищо владичество“.

„Ако сведем до най-обикновеното и значение причината за прекъсването на преговорите в Лозана, ние сжзираме в това намерението на силите да ни държат под тяхното икономическо владичество. Икономическите и финансови клаузи, както и новия правов режим, които те предлагат, гонят тая цел“.

„Те заявяват, обаче, че тия въпроси са от второстепенна важност. В такъв случай, защо настояват толкова много? Нашата длъжност е, прочее, да се борим до край, за да придобием нашата пълна независимост“.

Вестник „Икдам“ проповедва нуждата от една икономическа политика и поканва различните партии и политически групи да си изработят една икономическа програма:

„Не беше удобно да се говори за икономическата политика в епохата, когато съществуваша капитулациите. Именно по тая причина нашите политически партии не запазваха никакво място в своите програми за икономически въпроси и намериха за наивно да формулират искания в тоя ред на мисли. Не е така и сега. Днес, когато с премахването на капитулациите ние придобихме нашата икономическа независимост, всеки партия трябва да има своя ясна и определена икономическа програма, лесно приложима на практика“.

Сжщия вестник в друга една статия защитава идеята за мобилизация на икономическите сили.

„В настоящия час, казва той, нова Турция в големата си част сжса веригите, които я стегаша икономически. Необходимо е, щото всич-

ки наши икономически сили да бъдат мобилизирани и организирани“.

„Премахването на капитулациите поставя на първо място проучването на известни икономически въпроси, от разрешението на които са заинтересувани всички обществени слоеве, като напр. измененията, които трябва да се направят в митническата тарифа, с оглед да се протезира националната търговия и индустрия, и мерките, които трябва да се вземат за насърдението и развитието на последните“.

Вестник „Акшам“ намира, че не е достатъчно да се изработи една нова икономическа политика и да се вземат мерки за покровителстването и насърдението на търговията и индустрията в страната. Реформи и в други области са необходими.

„Належащо е, казва в-к „Акшам“, да се мисли за разрешението на известни социални проблеми, като напр. въпроса за увеличението на населението. Първото условие за създаването в нашата страна един интензивен икономически живот и за развитието на нашата индустрия е да имаме едно население достатъчно, следователно, първата цел, която трябва да си постави нашата нова икономическа политика е да се увеличи населението. Без това не ще ни бъде възможно да се освободим от икономическото робство и нашите усилия да устоим на чуждата конкуренция ще бъдат осъдени на неуспех“.

По-нататък турския вестник настоява върху нуждата от развитието на съобщителните и транспортни средства.

„Когато една страна страда от липса на бързи и усъвършенствувани средства за съобщения, нито земледелието, нито търговията, нито индустрията могат да се развиват. Би могло да се каже, че дори за увеличението на населението пътищата и железниците са от повелителна нужда“.

Този език е сжвършено нов за турския народ. Усърдието, което турската преса проявява за икономическото възраждане на страната и кампанията, която тя води за пробуждане на заспали инициативи, не са останали безплодни.

Цела редица дружества, изключително турски, бяха образувани с цел да отнемат на чуждия капитал спечелените му позиции.

Идущия път ще се повърна върху ония турски икономически и търговски предприятия, които отбелязват един нов етап в борбата, която националистична Турция открива за да добие своята истинска еманципация.

ВЪТРЕШЕН ПРЕГЛЕД.

Българските държавни железници и техните нужди.

В миналия брой на „Икономически Известия“ дадохме специална статия върху книгата под горното заглавие, която главната дирекция на железниците е издала напоследък. Сега предаваме извадки от заключителната част на тая интересна книга.

1. Днес от железниците се иска:

а) Своевременно даване сточни вагони на означеното от клиента място (станция).

б) Бързо и сигурно превозване на вагона до означеното от клиента място.

в) Възможно най-евтин превоз.

При днешното положение на железниците, Дирекцията не е в състояние да задоволи първите две искания на клиентелата. Изобщо железниците не могат да задоволят с своевременен и сигурен транспорт индустрията и търговията ни, и няма да бъде преувеличено, ако се каже, че с неуредността на железниците нашето народно стопанство понася загуби годишно до 1 милиард лева. Ето защо, железопътния въпрос у нас трябва да стане един обществен въпрос, какъвто е в всички други страни.

2. На железниците се е гледало у нас като на едно доходно перо от държавния бюджет. Най-жизнените въпроси за железниците, като технически подобрения, брой на персонала и материалното му задоволяване, тарифи и пр. са били разрешавани най-често от фискално гледище, за да се балансира държавния бюджет. А това не трябва да бъде така.

Крайната цел на железниците трябва да бъде сигурния и евтин превоз, както по отношение на пътища, тъй и по отношение на стоки.

3. Техническите подобрения (включително и персонала) на железниците трябва да станат в най-скоро време — не повече в един период от 5 години. За това се изискват големи парични средства, които железниците са в състояние сами да си набавят от своите приходи, но при едно самостоятелно финансово управление. При сегашните условия на железниците, държавата не е в състояние да задоволи железопътните нужди на страната. Трябва да се изоставят досегашните методи на администриране и стопанисване железниците, т. е. да се отдели стопанството на железниците от държавното бюджетно счетоводство. Ако за регулирането на кре-

дита у нас бе нужен един автономен институт като Българската народна банка, то за регулирането на транспорта не по-малко нужно е автономното управление на железниците. Такава автономност ще донесе само добро на страната: тя ще гарантира непрекъснато усъвършенстване на железниците, за да бъдат винаги в положение да задоволяват нуждите от бърз и евтин превоз.

Така е с швейцарските федерални железници, счетоводството на които е отделено от това на другите федерални клонове на администрацията и се води по такъв начин, че финансовото им положение може да бъде установено всеки момент.

В този дух е реорганизирано и управлението на италианските железници, благодарение на което, според думите на тайния правителствен съветник в Берлин, Д-р фон Риттер, тия железници, в един кратък период, са тъй напреднали, че възбуждат очудване у всеки наблюдател.

Най-сетне у Чехословашката държава напоследък е решила да въведе автономия в своите железници, макар в техническо отношение тия железници да са много по-съвършени от нашите и да имат един много по-подготвен и стабилизирен персонал.

Баланс на Българската земеделческа банка.

На 31 януарий т. г. балансът на Б. З. Б. е показвал: основен капитал 110,222,320.01 лв. или с 13,171,000 лв. в повече от този на 31 XII. 1922 год., запасен капитал 12,491,807.80 лв. с 774,000 лв. спрямо последната дата, фонд за покриване загубите 11,920,579.11 лв. с 767,000 лв. в повече спрямо последния месечен баланс, фонд постройка житни елеватори 180,245,689.07 лв., фонд постройка санаториум за чиновниците и служащите при банката 2,201,447.58 лева.

Срочните влогове са се възкачили на 239,141,042.15 лв., сиротските на 73,438,822.56 лв., лихвените текущи сметки на 498,323,940.38 лв., а тия на кооперациите 9,211,079.38 лв., безлихвените текущи сметки на 73,268,452.69 лв., а тия срещу договори, записи, гаранции и пр. на 29,850,707.61 лв., 5% земеделски заем от 1896 г. на 22,760,000 лева, общата сума на пасива в баланса е била 1,836,096,635.36 лв.

Най-големото перо от заемите, които банката е раздала, е това срещу залози 349,250,264.22 лева, след това идат текущите сметки на кооперативните д-ва — 235,546,137.31

лв., заеми срещу записи 184,083,831.34 лв., ипотечни 165,833,906.16 лв., текущи сметки на бежанци 77,931,018.76 лв., заеми на общини 13,303,713.68 лв., държавни фондове 17,485,943.25 лв., участие в Интернационалната банка с 5,000,000 лв. движими и недвижими имоти 6,019,380.81 лв. имоти от неизправни длъжници 204,326.07 лв.

Русенско търговско дружество.

В редакцията ни се получи отчет за дейността на дружеството през 1922 година. То е основано преди 15 години и е развило доста голема дейност. От публикувания отчет се вижда, че през 1922 година то се е занимавало с редица въпроси, които интересуват не само търговския свет, но изобщо всички стопански сфери в страната. По инициативата на дружеството е било свикано събрание, в което се е разисквало обстоятелството на върху вагонната криза и е взето решение да се настоява пред съответното министерство да се раздават по-правилно вагони от Русенското ж. п. влагалище и се увеличи количеството на авизираните празни вагони за Русе.

Дружеството се е занимало, освен това, с въпроса за основаване на национален български флот по Дунава и съвместно с „Индустриалното д-во“ в Русе са направили обстойно изложение до Министър Председателя, до министрите на търговията и железниците, с което са настоявали да се създаде с национални средства едно българско параходно дружество за плаване по Дунава. То се е занимало още с законопроекта за данъка върху оборота и лука и с паричната криза. Дало е също на своите членове разяснение върху установленията на тарифата, относно облагането с мито на памучните и други манифактурни произведения. Освен това, дружеството през изтеклата година е устроило няколко беседи, в които са били разгледани въпроси от стопански организационен характер и е правило при отделни случаи, по искане на свои членове, постъпки за запазване на техните интереси. Дружеството брои 193 члена и управителния съвет се състои от г. Д-р Иларион Д. Буров — председател, Панайот Константинов и Менахем Пилософ — подпредседатели, Стефан Илиев — секретар и др.

Русенското търговско д-во заслужава пълна похвала за неговата дейност и не остава освен да пожелаем, щото и другите търговски д-ва в България да развият такава дейност в защита интересите на своите членове и да пожелаем самите търгов-

ци да се интересуват повече от работата на своето дружество.

Положението в гр. Русе и окръга.

От една кореспонденция, която получихме от Русе, извличаме следното:

Зимните посеви в целия окръг са в отлично състояние. В отлично състояние се намира и добитъка, а само пчелите са слаби, тъй като летото не им благоприятствува за работа.

Тия дни ще започне отравянето на лозята. Прави впечатление, че лозарството е извжиредно много засилено.

Застоя в пиящата е голем и паричната криза много по-чувствителна, отколкото в Варна.

Тия дни започна слабо оживление и всички са в очакване за по-добра работа, понеже калта започна да изсъхва, празниците наближават, а пак купувачите от вътрешността отдавна не са посещавали града за покупки.

Оплакванията за порядките около митницата и железниците не са по други от тия в Варна.

Протестиращи полици в района на Русенската търговско-индустриална камара.

През м. януарий т. г. в района на Русенската камара са протестиращи 1,647 полици на обща сума 11,736,423.38 лв.

По-големите суми от протестиращите полици се падат на Русе — 1,990,350.70 лв., Плевен 3,109,953.72 лв., Лом 1,712,436.75 лв., Видин 1,407,195.10 лв., Фердинанд 502,236.42 лв., Бяла-Слатина 479,704.05 лв., Луковит 478,453.08 лв. и т. н.

Позив за българско корабоплаване по Дунава.

Централния комитет на „Българския народен морски сговор“ е излязъл с едно изложение по въпроса за българско народно корабоплаване по Дунава.

Изтъквайки голямата икономическа и историческа роля, която е играла реката Дунава в живота на българското племе и тая която има да играе и в бъдещето ни, морския сговор заявява, че е крайно време да се тури основа на едно национално, под български флаг, корабоплаване по Дунава и апелира към всички държавни и обществени фактори, по всякакъв начин да подкрепят подиятата вече от него инициатива, за да се реализира националното ни корабоплаване по Дунава — един от капиталните въпроси на българската държава и народ в бъдещето.

25 годишния юбилей на Висшето търговско училище в Лайпциг.

На 25 априлий т. г. Висшето търговско училище в Лайпциг, като едно от най-старите и известни учебни заведения в Германия, ще празнува своя 25 годишен юбилей. Между всички други, ние българите трябва особено да бъдем заинтересувани от тоя юбилей, тъй като Лайпцигското търг. у-ще е било винаги едно от най-посещаваните заведения в чужбина. Както преди, така и сега, в това училище следват около стотина наши младежи и още голем брой чакат реда си. Въпреки големото препълване на училището, неговото управление, при решенията си за приемане, винаги е предпочитало българите, даже над допустимата норма. Грижливото отношение на ректората към нас се изрази, най-сетне, и в едно предложение, направено на нашия консул в Лайпциг, а именно — да се учреди, от наша страна, една *катедра по българска стопанска и културна наука*. Този въпрос би требвало да се подигне с гореща симпатия от всички наши търговски камари, както и от М-вото на търговията, и с похвална ревност да турят начало на една българска стопанска катедра в най-реномираното висше търговско у-ще в континента. За едно такова дело не трябва да се спираме пред никакви парични жертви, и още в пролетните си сесии нашите търговски камари, включително и Варненската, ще трябва да вземат съответни решения за създаването на българска катедра в Лайпциг.

Радиотелеграфно съобщение с Русия.

Варненската телеграфо-пощенска станция съобщава, че от 1 април т. г. се установява директно радиотелеграфно съобщение с Русия за размена на частна телеграфна кореспонденция, написана на ясен български, френски, руски, немски и английски езици. Такса 54 стотинки по курса.

Конференция на пивоварите в София.

В редовната конференция на пивоварите в София, между друго, е бил разискван и най-болният за сега въпрос — тежките данъци, с които е обложено пивоварното производство. Взетата резолюция по тоя въпрос щяла да бъде поднесена лично на министъра на финансите.

Срока за патентите.

Срока за снабдяване с патентите за продажба на дребно-тютюневи изделия е продължен до 1 април. Стойността ще се събира в злато и може да се изплати половината до 1 април, а останалата — до края на годината.

За земеделците.

Консулският отдел при Полската легация в София съобщава, че Полша имала за износ големо количество изкуствен тор — азотняк *Suapamide de Chaux*, който по целия свят вземал все по-големо приложение в земледелието. Този азотняк, съдържаш 16—20% азот, се доставял в вагон, след контролен анализ от държавна изпитателна комисия.

Адреса на фабриката е: *Panstwowa Fabryka Zwiaskow Azotowych — w Chorzowie. Gorny—Slask (Polska)*.

Резолюции на конференцията на търговско-индустриалните камари.

(Продължение)

IV. Бюджетно-проекта за архива на българската търговия за 1923/24 ф. г.

Бюджетно-проекта е приет с приход и разход 100,000 лв.

Реши се по-нататък готовите материали по архива за по-голема сигурност да се пренесат в България и пазят в Варн. камара.

V. По премахването акциза на сладкарите.

Конференцията реши: 1) Да се премахне в най-скоро време по законодателен ред, точка 11-а от чл. 2-ри от закона за акцизите, а именно:

1) Местните шоколадни бомбони, халви, тахан и др. да се облагат с 30 лева стоте кгр., независимо от акциза, платен на захарта, употребена за тяхната фабрикация.

2) Забележката след пункт 31 на чл. 3 от закона за общинския налог да се измени, като вместо думите „... се облагат с 50% по-малко от размерите, предвидени в същите пунктове (27—31), понеже употребявани теза тях материали са обложени с отделен общински налог, се заменят с думите: „... не се облагат, понеже употребяваните за тях материали са обложени с отделен общински налог.

VI. По акциза на солена и сушена местна риба

Да се помоли г-н министъра на финансите да направи потребното за премахването на този акциз, който не съществува в никоя страна, а у нас се е превърнал в най-голема пречка за развитие на риболовството. Акциза върху внасяната солена и сушена риба може да се компенсира с известно увеличение вносите мита.

VII. Конгрес на камарите.

Реши се конгреса да се състои в Бургаз към края на м. юли или в началото на м. август т. г. Всяка

камара трябва да изпрати най-малко трима души делегати.

Дневния ред на конгреса ще се определи в последствие.

VIII. Обща адресна книга на камарите.

Изработи се план за проектираната обща адресна книга на камарите за материалите, които тя ще съдържа.

Занаятчийски отдел.

Из занаятчийската анкета.

Железари и колари в Шумен.

Един от силните занаяти в Шумен беше железарският, наречен *брадварски*. Цели чаршии бяха заети с денонощна работа около огнището, наковалнята и точилото, приготвяха в големо количество брадви, тесли, сърпове, мотики, които разнасяха из Добруджа, Ромъния и Южна Русия—Бесарабия. Новите и най-нови граници затвориха пазаря на този занаят и той почна бързо да ослабва. А на последно време големия внос на фабрични изделия затвори и малко останалите работилници на брадварите. За сега доживяват последни дни около 10 брадварски работилници. Около 10 други дюкяна поддържат огнищата си чрез поправки на железни части, а 12 работилници правят и поправят кола, които се движат из града и близките села.

До войната *коларството* имаше изглед да се засили и развие, понеже има в окръга благоприятни условия. Тукашните гори дават изобилен коларски материал. С постоянното увеличение на шосетата, нуждата от каруци и файтони се увеличава. В града има 2 наредени железарски работилници — фабрики, в които се изработват цели воденични инсталации, поправки на всякакви машинни части. Те си служат с парни двигатели в работата. Имат уредени леярници за предмети до 1000 кгр. Поддържат до 10—15 работника. Ръководят се от специалисти с школна подготовка.

Освен горните представители на железарския занаят в града се подвизават още около 10—15 самостоятелни майстори—цигани, които извършват леки железарски работи: перустии, маши, куки за врати, новити за кола, вериги за огнища и други. Също има около 10 ковачи (налбанти), които подковават работен добитък. Към железарския занаят спадат и 7—8 тенекеджии, заети повече от евреи.

Техническата си подготовка и тези майстори са добили чрез практика. Приемниците им — чираци са с слабо първоначално или без никакво образование. Този занаят не може да се усвои и модернизира без теоритична подготовка. От голяма полза за калфите е открития в града *вечерен железарски курс*. Той се посещава редовно от 10-15 ученика. Свършилите курса ще станат добри работници и майстори.

Инвентара на една железарска или коларска работилница без механически двигатели струва около 30,000 лв. *Оборотен капитал* е потребен най-малко около 40,000 лв. Малките работилници, които се занимават с поправки, си служат с по-малко капитал.

Кредита на железарите е също недостатъчен. По-вечето майстори си служат с оскуден собствен капитал, или прибавят до търговците, които им продават желязо в малко количество на почек.

Данъка и наема стига до 4,000 — 5,000 лв. Този разход тежи на занаятчиите най-много, още повече, когато размера му всяка година се увеличава.

Пазарят на железарски и коларски изделия е града и околността. Браварите приготвяват още стоки за по-далечен пазар. Много майстори намерват сметка да напуснат града и да се установят в някое по-голямо близко село, дето има по-вече работа през лятото. Там поправят и точат земеделски сечива и коля срещу пари или в натура.

Кооперативната идея е най-далеч от железарските майстори. Похватните — сръчни млади железари стават добри работници и бягат при по-добре обзаведените работилници, дето могат да усвършенствуват занаята и да получават по-добро възнаграждение. Те са най-подвижни: Ходят от град на град и търсят по-добра цена за труда си и по-добри условия за работа.

Занаятчийска беседа.

На 25 март Д-р П. Скорчев е държал популярна беседа пред шуменското занаятчиство на тема: „Хигиената на труда“

По облагане захарните изделия.

Приятно ни е да съобщим, че Министерството на финансите се е вслушало в справедливите искания на производителите на захарни изделия по изменения закон за акциза. Абонамента ще бъде отменен и заменен с патент, както спиртните пийтиета и тютюневите изделия. За тая цел вече се приготвявал и нуждния законопроект.

Завършени курсове.

На 1 април се произведоха изпитите в свършения 8 месечен шлосеро-ковашки курс при Варненската търг. инд. камара в гр. Шумен.

На 3 април се произведоха изпитите в свършения двумесечен шивашки курс в гр. Попово.

Кошничарска изложба.

На 7 април се открива кошничарска изложба на предмети, изработени в провадийския 6 месечен кошничарски курс при Варнен. търгов. инд. камара. Същевременно ще стане и разпродажбата на тия предмети.

ВЪНШЕН ПРЕГЛЕД.

МАКЕДОНИЯ.

Г-н Шипковенски дава интересни бележки за индустрията в Македония („Слово“ бр. 275), от които извличаме следното.

Индустрията за хранителни продукти е най-важната и наброява 951 предприятия, от които 699 мелници, 10 за захарни изделия, 227 за масла, 3 за тестени произведения, 2 — консервни, 2 за спирт, 2 пивоварни и др.

Всички *мелници* са на водна сила и преработват местни зърнени храни с изключение на големата мелница в Солун, която мели чуждестранно жито.

От 227 заведения за *масла*, 191 добиват масло от маслини и 36 от сусам. Първите са почти всички в Халкидонския полуостров и произвеждат хубаво дървено масло, а сусамените, на брой 36 — в Воден, Солун, Серес и Лагадина.

Тютюневата индустрия, както през турския режим, така и сега, представлява най-важното петро износа на Македония. Производството на тютюн в южна Македония през 1921 год. възлиза на 1,616,900 оки, от които само на Лагадина се падат 536,000 оки.

Сапунените фабрики, на брой 7, произвеждат доброкачествен сапун от маслиново кюспе (пръщини), внасяно главно от Пирея и Егейските острови. Почти всички фабрики се намират в Солун.

Вината, произвеждани в Македония, се отличават по тъмносчервената си боя и голема алкохолност. Само една голема винарница в Солун внася мжст (шира), от Гърция. Македонските вина изобщо се добре ценят и една значителна част от тях се изнася за Германия и Египет.

Обработването на *кожи* е също разпространено в Македония. Из-

билнето на тжй наречения *паламуд* (Vallonée), доставян от местните гори, улеснява още повече това производство. Част от паламуда, като средство за щавене на кожите, се изнася за странство.

В Касандра — Халкидонския полуостров се копаят *железни пирити* и *манганени* руди, които се пречистват в три предприятия.

Механическите заведения има на брой 28 — машинерии, леярници, изработване на железни каси и децимали, гвоздеи, бакжрени и бронзови изделия и пр.

Керамичната индустрия, повече от 10 предприятия, произвежда главно тухли и цигли. Понастоящем в Солун се строи голема фабрика за такива изделия.

Текстилната индустрия разполага с 23 фабрики, от които 13 предачни за памук, 7 вълна, 2 за коноп и 1 за шамии (кърпи за глава). Половината от тия фабрики са в Солун (11), а останалите в Негуш, Серес и Воден.

Домашното текстилно производство е също развито, особено в Воден.

ИТАЛИЯ.

Пристанището Триест. Триестското пристанище прави голямо напрежение, за да заеме своето старо място като главно пристанище на предишните части от Дунавската монархия. В началото на януарий е заседавала една конференция между Италия и Чехо-словашко, която възприе принципа за намаление железопътните тарифи между двете държави до такава степен, че да конкурират тарифите между Чехо-словашко и Хамбург. Експедиционните фирми са намалили значително своите тарифи за чехословашките стоки. Чехските железници са намалили своите тарифи към Триест с 60%, а италианските паравозни дружества ще правят за чехословашките стоки 20% намаление от своите напла. Два пъти в месеца от Варшава ще излизат директни тренове за емигранти към Триест. Сжветското правителство е дало особени привилегии на Триестската черно-морска служба. Италианското правителство е прокарало на международната железопътна конференция в Люцерн цял ред нови и твърде важни преки железнични съобщения, за да привлече пътническото движение от Средна Европа към Триест.

Осемчасовия работен ден в Италия. След една сторена от директора на международното бюро на труда визита в Рим, Мусолини ускори

процедурата за ратифициране на вашингтонските конвенции и на 16-того три от тях, включително и тая за осмочасовия работен ден в индустрията, са били одобрени с царски указ. Впрочем, още на 1-и миналия м-ц. министра на труда и Мусолини са заявили пред камарата, какво осмиче часа трябва да се смята за окончателна придобивка на работната класа. (М. Б. Т.)

РОМЪННИЯ.

Ромънското корабоплаване. Ромънският дунавски търговски флот брои 14 пътнически парахода, 23 влекача, 145 шлепа и 145 петролни кораба — систерни, при една длжина на корабоплавателният ромънски речен път от 3151 км. Морски търговски кораби Ромъния има само 14. За поддържане плавателността в Сулинския ржав на Дунава ще бъдат доставени за 12 милиона франка землечерпалки и други машини. Английският капитал проявява твърде жив интерес към дунавското корабоплаване. Едно английско дружество, което работи върху разширенията и подобренията на Кюстенденското пристанище, се стреми да поеме върху себе си и постройките на дунавските пристанища на Ромъния.

Консулски рапорти и кореспонденции.

ОДРИН.

Нашият генерален консул в Одрин, в рапорта си от 16 март 1923 год., съобщава следното за положението на пазара в Одрин и вобщее в източна Тракия.

Може да се рече, че Одрин по настоящем агонизира, а източна Тракия изобщо влачи един едвам креящ стопански живот.

Некогашният богат безстен „Али-Паша“, с повече от 200 дюкяни, пълни с най-скъпи галантерийни и манифактурни стоки, днес представлява една полуразрушена, тъмна и с мухлясали стени гробница, в която мждеят няколко полусрутени дюкяни, актарски и колониялни, само еврейски, в които се виждат по едно две топчета американи, по няколко закачени забрадки за ханжми, кърпички, макари и тем подобни.

Всички с отчаяние заявяват, че е невъзможно да се живее и че ще трябва да се изселат от тука.

Сжщото е и по бакалските дюкяни на сжестни продукти — стоки липсват, а и купувачи нема.

Цени на по-важните сжестни артикули.

Брашно бело № 0 местно 50 оки торбата гроша 842. Брашно луксозно, цена на дребно оката гроша 35.

Жито и зимница на едро гр. 10, на дребно 12 гр. оката. Ечмик и царевича на едро гр. 5, на дребно 6 гр. оката. Яйца на дребно гр. 2 едното. Червен лук на дребно гр. 5 оката. Чеснов лук на дребно гр. 10 цлитката от 50 глави. Бел боб полски на едро гр. 21 на дребно 24 гр. оката. Бел боб ваден на едро гр. 35 на дребно 38 гр. оката, Сирене в тенеке на едро гр. 75—80 на дребно 90 гр. оката. Кашкавал полски на едро гр. 110—115 на дребно 130—140 гр. оката. Кашкавал балкански на едро гр. 140—160 на дребно 180—200 гр. оката. Краве масло на едро гр. 160—180 на дребно 200 гр. Говеждо месо на дребно 70 гр. оката. Биволско месо на дребно 60 гр. оката. Овче месо на дребно 90—100 гр. Арпаджик на дребно 25 гр. оката. Орис пловдивски на редкост на едро гр. 42 на дребно 50 гр. оката. Сусамово масло на едро гр. 85 на дребно 90 гр. оката. Захар на прах на едро гр. 56 на дребно 58 гр. оката.

Всички тия стоки сж вжтрешни, когато ще си правим сметка, ще трябва да прибавим и митото, което от 3 месеца насам е увеличено с 5, 10 и 15 пжти по вече, отколкото по-рано.

При това положение, може да се счита, че пазара в Одрин и цела Източна Тракия е почти затворен за нашите стоки, ако в скоро време не сполучим да завжржем, редовни дипломатически и търговски сношения с Турция, и бждем третиран като най-облагодприятствуваща държава, сега особено, когато турците са благоприятно разположени и готови да влезат в сношения с нас. Днес почти в цела Източна Тракия липсват сжестни продукти и всекакъв вид добитък, било вирегатен, било за разплод и клане. Уверенията на Валията, че има достатъчно храни в Анадола, се правят само от съображения; а и да има такива митото, което вземат на своите стоки от Цариград и липсата на превозни средства, както и високите превозни тарифи, благоприятствуват на нашия най-близък и най-лесен внос. Не скритите симпатии към нас, забележани у всеки турчин, в тоя момент ние трябва да използваме за час по-скорошното отваряне на нашите стоки пазара в Източна Тракия, преди да са сторили това нашите съседни, Сърбия и Ромъния. Всеко засжсняване е в наша вреда.

Движение на параходите.

Пристигнали параходи:

От миналата седмица: 763

пар. „Кирил“ с: паланго 113 кгр., кожени вещи 24 кгр., масло 3280 кгр., раба пушена 2120 кгр., манифактура 335 кгр., риба прясна 1500 кгр., памучни платове 2578 кгр., олово 1261 килограма.

пар. „Ари Фрейсине“ с: кафе 5520 кгр., сапун 13744 кгр., манифактура 36984 кгр., остатъци от гйон 412 кгр., бои разни 47593 кгр., книги и хартия 24990 кгр., бискуити 11 кгр., мушама 221 кгр., железария 1573 кгр., орехи 25 кгр., пржскачки 20245 кгр., платно 143 кгр., кожи 19750 кгр., екстракт 21166 кгр., вжлна ирана 15409 кгр., лика 45528 кгр., ютена стока 3418 кгр., нахут 4000 кгр., тапи 1505 кгр., масло 21674 кгр., фжстжци 1739 кгр., стжклария 41 кгр., лимонтузу 4722 кгр., син камжк 10880 кгр., гйон 553 кгр., канела 385 кгр., каранфил 220 кгр., прежда 7192 кгр., химикалии 117 кгр.

пар. „Ницея“ с: анилинови бои 2078 кгр., киселини 1154 кгр., чемберлик 20690 кгр., тел 14516 кгр., когли и машини 4970 кгр., химически произведения 960 кгр., рала 7800 кгр., лопати 791 кгр., жърнокопи 805 кгр., железни синджирни 2724 кгр., железария 1778 кгр., плюш 104 кгр., химикалии 1120 кгр., гвоздеи 123,772 кгр., ключалки 2477 кгр., преси 505 кгр., ютии 516 кгр., части от легла 473 кгр., пишущи машини 300 кгр., манифактура 4222 кгр., мотини 1026 кгр., брадвни 1617 кгр., бронзови изделия 114 кгр., обущарски изделия 356 кгр., четки 45 кгр., конопени изделия 978 кгр., асбест 168 кгр., автомобилни части 24 кгр., машинария 4035 кгр., тржби 112 кгр., подкови 229 кгр., фотографически артикули 444 кгр., хартия 261 кгр., вазелин 1914 кгр., мушама 259 кгр., екстракт 5062 кгр., безир 2550 кгр., консерви 1300 кгр., шевни машини 2991 кгр., медна ламарина 7849 кгр., вжлна 15680 кгр., ламарина 16641 кгр., плоско желязо 16320 кгр., синка 3000 кгр., сода кристална 11719 кгр.

пар. „Цар Фердинанд“ с вжжа 11000 кгр., сапун 350 кгр., масла 120 кгр., стжклария 75 кгр.

28.III. пар. „София“ с 21,000 кгр.-стоки.

29.III. пар. „Жоние“ под фр. зн.

30.III. пар. „Леополис“ под итал. зн. пар. „Цар Фердинанд“.

31.III. пар. „Гослар“ под герман. зн.

пар. „Розенбург“ под холандско зн.

пар. „Ари Фрейсине“ под фр. зн.

1.IV. пар. „Еджинтия“ под англ. зн.

пар. „Ингрид“ под шведско зн.

пар. „Кирил“.

Телефон 121

ПЕЧАТНИЦА ЗОРА

наемател

Печатарска Произв. Кооперация „Единство“

ВАРНА

- 2.IV. пар. „Луи Фрейсине“ под фр. зн.
3.IV. пар. „Фиуме“ под итал. знаме.

Заминали параходи:

30. III. пар. „София“
31. III. пар. „Леополис“
пар. „Белграф“
3. IV. пар. „София“
пар. „Ингрид“

Очакват се да пристигнат параходи:

Агенция „Братия Раделия.“

Пар. „Йони“ от Ко „Паке“ пристигна на 29 м. м. Ще товари 3000 тона жърнени храни и яйца за Марсилия.

Пар. „Гослар“ идящ от Хамбург—пристигна на 31 м. м. Ще разтовари 500 тона разнородна стока и ще отплува на 3 т. м. за Кюстенджа.

Пар. „Тадла“ от Ко „Паке“ се очаква кжм 12.IV от Цариград.

Пар. „Алфа“ от Deutsche Orient Linie се очаква кжм 3.IV. Ще товари стоки за Хамбург.

Агенция „Дюрони & Раделия.“

Пар. „Луи Фрейсине“ кжм 4-IV.

Агенция „Х. Пайкурич.“

Пар. „Сулина“ кжм 20.IV от Анверс

Пар. „Полукс“ кжм 20.IV от Амстердам и Ротердам.

Агенция „Лойд Триестино.“

Пар. „Гашайн“ кжм 8.IV от Италия, Александрия, Порт-Саид, Бейрут, Смирна и Цариград.

Агенция „Бр. Золас.“

Пар. „Троја“ идящ от Хамбург, Ротердам, Анверс; ще пристигне кжм 17.IV с 350 тона разнородна стока.

Агенция „М. Станев.“

Пар. „Andalusian“ от Ливерпул и Свансеа на 6.IV.

Информационен отдел.

Обзор на тържището.

4 април 1923 год.

Настъпилото голямо смущение сред всички търговско-индустриални и производителни среди от силното епадане на чуждата валута продължава да указва пълното си влияние върху вносно-износната ни търговия, а от тук и един небивал в цялата страна застой. Нито нуждите на консумацията, нито настъпилите Великденски празници можаха да предизвикат очакваното оживление. Вжздржането на вътрешността е голямо. Всеки гледа да премине сжс каквито и колкото стоки има, очаквайки близките дни да донесат нови и по-чувствителни спадания и да определят по-ясно положението.

Колониал. Сделки, сравнително, много слаби за времето си. Купувачите от вътрешността проявиха неочаквана вжздржаност ала, при все това, продавачите, въпреки подобрието на лева, се саяят да задържат цените поне на повечето колониални стоки, вземайки в съображение ходът на цените в странство. Приблизителните цени на разните артикули през текущата седмица са следните:

Захар песок 35, захар на бучки 38—88 50 лв., кафета 80—84 до 86 лв., дървени масла 66—70 лв., сапуни 35 лв., маслини I 35—36 лв., син камжк 20·50—21 лв., сода каустик 16—17 лв., сода бикорбонат 13—13·50 лв., стипца 11 лв., калай 180—185 лв., нишжджр 44—46 лв., чер пипер 60 лв., червен пипер 26 лв., лимонова кислота 135 лв., сардели 1800—2100 лв., синка 32—42 лв., вжжа италиански 80—85 лв., чай 170—200 лв., тамян 60—100 лв., джамове белгийски до 40 цола 1160 лв. и от 40 цола на горе до 1650 лв.

Прежди и манифактура. Въпреки големите спадания регистрирани в преждите и манифактурата сделките през отчетната седмица са доста слаби. Явствува, че неотзоваването на купувачите от вътрешността се дължи колкото пред страха за утрешното бъдаще и за нови спадания, толкова повече и на слабата работа, понеже вследствие силното спадане в цените на жърнените храни, селените не можаха да продадат пред празниците, за да вземат пари и посрещнат своите текущи нужди. Поради всичко това празниците се преминават при крайно слаба работа.

Тенденцията в странство е малко по-твърда, особно за суровите пацуци.

Днешните цени на тукашната пияца са приблизително следните:

Балдерстон 8/12 730—750 лева и всички останали нумера с по 15 лева повече.

Кастър кжврак английски база 4/12—900 лв.; № 14—915 лв. и всички останали нумера с по 15 лв. по-горе.

Италиански кжврак Америка база № 12—715 лв.

Италианска Индия $\frac{9}{10}$ —600 лева.

„ сулани 600 лева.

Кастър сулан $\frac{9}{8}$ —600 лева.

Боялии: Индиго сулан есмер 700 лв.

Индиго кжврак 900 лв.

Басми „Потер“ 36—37 лв.; „Гемел“ 35 лв. ярда.

Хасета 23—35 лв. ярда.

Габот 29—30 лв. ярда.

Габот бжлгарски — „Текстил“ № 4250 лв. 29·70; № 8150 лв. 29·20; № 8250 лв. 30·80; № 3850 лв. 28·50;

№ 3750 лева 28; № 140 лева 54 метжра; четворно № 9025 лв. 30 метжра и хам № 400 л. 16·80; № 5650 лв. 27 ярда; оксфорд тжмен 31 лв. оксфорд светжл 30 лева и материя 30 лева метжра.

Железария. Подобрието на лева не можа да повлияе за разколебанието цените на железарията, тжй като повишенията в странство продължават много по-твърдо отколкото подобрието на лева.

Депозитиорите на по-голями складове днес не искат охотно да продават даже на следните цени: шина 9·50 лв., обло 10 лв., халкалжк 10 лв., чемберлик 12—13 лева; Ламарина черна 14·50—15 лв., по-дебели нумера 13·50—14 лв., галванизирана 25—26 лв., цинк 43—44 лв. Гвозден 17·50—18 лв., путрели 8·80—9 лева.

Варненска стокова борса.

4 април 1923 г.

Положението. Никжде другаде подобрието на лева не предизвика такжв смут и колебания колкото в търговията с жърнени храни. Спадането последва така бжрзо и тжй чувствително, че не дава вжзможност за опомнене, за сжвземане. Шемета, настъпил в тукашната борса бжрзо се разнесе и из вътрешността. Под влиянието на тревожните известия, купувачите по гарите почти преустановиха всякакво купуване и на много места се случвало селените да връщат назад в селото си докараната за продаван по гарите храни.

Особено катастрофално е спадането цените на варивата.

Всички усилия да се повдигне щогоде цената на жърнен. храни и варивата, въпреки ограничените пристигания на борсата, останаха на празни. Смущението е голямо, защото Америка прави и голям износ и голяма конкуренция, която започва да ни застрашава и в самия Цариград.

Верно е, че продажбите от събота и понеделник отбелязаха едно-слабо повишение на зимницата и царевичата, ала туй може да се счита като продукт на ограничените пристигания отколкото на по-силно търсене.

Днес обаче борсата не ножа да регистрира нито една продажба, при всичко че бежа изложени само по един вагон жито, царевича, боб и фий.

Продажби са станали подир обед, вжн от борсата: един вагон боб по 665 лева; един вагон царевича по 395 лева и един вагон фий по 500 лева стотех килограма. Зимницата остана непродадена понеже е получила 520 лева за стотех килограма.

СИН КАМАК АНГЛИЙСКИ 99°
РАФИЯ МАЖУНГА ЕКСТРА
ДЖРВ. МАСЛО и МАСЛИНИ
ЗАХАР, САПУНИ, ВЖЖА и
ВСИЧКИ КОЛОНИАЛНИ АРТИКУЛИ ПРИ
Г. и К. ГЕНОВИ, С. КЕСИМ & С-НЕ -- Варна

За телеграми: „Гени“.

3—4

Телефон № 135.

ПАРИЧНИ КАСИ ПАРИЧНИ

ОГНЕУПОРНИ, НАЙ-СОЛИДНИ И УСЪВЪРШЕНСТВУВАНИ
СЖС СПЕЦИАЛНИ БРАВИ, В НИЩО НЕ ОТСТЪПВАЩИ НА-ЕВРОПЕЙСКИТЕ.

Изработва по поръчка и има готови в депозит

Кирил Христов, железар — Варна

Същия изработва железни огради, врати, прозорци, балкони, джамлжци за цветарници и други железарийни потреби.

2—5

Г. Желев & С-ие - Варна

Телеграми: „ЖЕЛЕВ“. **ЖЕЛЕЗАРИЯ - БАКЖР - КОЛОНИАЛ** Телефон № 198.

РАЗПОЛАГАТ СЖС СЛЕДНИТЕ ГОТОВИ СТОКИ:

ЗАХАР белгийски на бучки в каси от по 25 кгр. нето;

ГАЗ батумска в каси от всеизвестната марка **J. Arvanitidi Fils**;

БЕЗИР I-во качество английски.

Железария:

ПУТРЕЛИ 8/24 с.м., **шина**, **наплжк**, **халкалжк**, **чемберлик**, **четвъртито** 6/40 м. м, **жглово** 20/45 м.м., **обло** 6/82 м.м. и за трансмисии всички размери.

Гвоздеи пжлен чешит, **стомана** граф Турн I-во качество; **цинк** на листи, **бакжр** на джна и на листи.

На път имат:

Гвоздеи, **бакжр**, **железария** всички видове и размери, **шведско** желязо за брад-вари и подковни гвоздеи; **пории**, **ости** винтер, **ламарина** галванизирана и пр. 2-5

Анц. Търгов. и Индустрнал. Д-во „ЗОРА“

— РАЗГРАД —

Основен капитал: зл. лв. 4,000,000

За телеграми: „ЗОРА“

Телефон № 18.

ИЗВЪРШВА всички банкови операции.

ПРИЕМА влогове срочни и безсрочни и по спестовни книжки.

ТЪРГОВИЯ на зжрени храни и варива, колониал и манифактура на едро.

ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО и **КОНСИГНАЦИЯ**.

КОРЕСПОНДЕНТИ във всички по големи градове в царството.

Барух & Витали Барух — София

Телеграми: „Барух“. ул. „Веслец“ № 16. Телефони: 1627, Халите 39.

Рафаел Барух — Варна

Телеграми: „Барух“. Телефон 151.

Жак М. Сиди — Пловдив

ул. „Епископ Софроний“ № 4.

Предлагат следните ГОТОВИ в склад стоки:

Кжврак „три сърдца“ и „три лопати“.

Сулани: есмер, кастарлии, боялии.

Севинг и Тира за чорапи.

от прочутата италианска фабрика

== „МЕРИДИОНАЛЕ“ ==

Торби ютени нови за брашна, трици и пр., всякакви размери и тежини.

Зебла и специално за амбалаж на тютюни. **Вджа, канапи, конци** и пр.

== италиански. ==

Басми шампосани. Мерино черно. Крепони, фулари, сержове, фистанлжци и др.

Продажба на едро — само на бали.

Цени винаги най-износни.

5-25

„БЖЛГАРИЯ“

**I-во Бжлгарско Застрахователно Д-во
В ГР. РУСЕ**

(Основано през 1891 г.).

ЗАСТРАХОВА И ПРЕЗАСТРАХОВА:

ПОЖАР, ЖИВОТ, ТРАНСПОРТ И НЕЩАСТИЯ

Условия най-либерални. Премии най-износни.

ГАРАНЦИИ НА ДРУЖЕСТВОТО:

КАПИТАЛ, РЕЗЕРВИ И ДР.

Повече от лв. 70,000,000.

ИЗПЛАТЕНИ ЗАГУБИ

от учредяването на Д-вото 210,000,000

Главна Дирекция в гр. Русе.

Представителство в Ст. София.

АГЕНЦИИ в всички по-важни селски центрове на Царството.

1-4

**СИН КАМЖК
99°**

Най-добро качество, отсят без сито, тъмно-син цвет, анализирани в Държавната Лаборатория,

доставят:

**БРАТА АЗМАНОВИ
СТ.-ЗАГОРА**

всяко време и всякакво количество, франко всяка гара, по цена по-ниска от всяка конкуренция.

5-8

БРАТЯ ТЕНЕВИ — ВАРНА

КОЛОНИАЛ И ЖЕЛЕЗАРИЯ НА ЕДРО

Телеграми: „ТЕНЕВИ“ — Телефон № 71.

В СКЛАД РАЗПОЛАГАМЕ СЖС СЛЕДНИТЕ ГОТОВИ СТОКИ:

Син камжк английски 98/99° малки варели от прочутата фабрика „Макехни“ на фабрична цена; **Рафня** „Мажунга“ екстра; **Маслини** „Волос“; **Масла** дървени, айвалийски, памучни и соя. **Сапун** турски, марсилски и тип „Сжн-лайт“; **Кафета**, **оризи**, италиан. и английски **калай**, **сода** каустик и **сода** за пране, **стипца**, **капапи** италиански, **синка**, **лимонова сол**, **нафталин**, **цинк**, **тел бодлива**, **синджирн** и други.

Ламарина: черна и галванизизирана всички номера и дебелини; **тенеке** бело; **путрели** (греди) железни; **гвозден** всички номера; **джамове** белгийски; **безири** крокодил и др.; **цимент** български „Лев“ и италиански „Spalato“.

НА ПАТ:

Зачна, **вѣжа** италиански, **захар**, **чемберлици** и други.

Последователно ни пристигат големи партии от всички горепоменати стоки.

Цени всякога най-износни на деня.